

TRAINING COURSE

Course title:	Sustainability Reporting Formats and the Integration of Best Practices in the Republic of Moldova
Type of programme:	Training course
Training course for:	☒ STUDENTS ☐ ACADEMIC STAFF ☐ NON-ACADEMIC STAFF
Course duration: academic hours
Method of conducting the course:	☒ Offline Course Implementation (In-Person Training) ☐ Online Course Implementation ☐ COMBINED
Course venue (location):	Moldova State University
Country where the course is held:	Republic of Moldova
List of Key learning outcomes, competencies and results of the course: <i>(Please provide the official list of key learning outcomes/objectives, competencies and results of the training course)</i>	Participants develop the ability to identify the eight core elements of an integrated report, including governance, business model, risks, opportunities, and future outlook. The competencies acquired enable them to select the most appropriate reporting format in line with investors' information needs and to evaluate compliance with internationally recognized standards such as GRI and SASB. The course places particular emphasis on the Republic of Moldova context, examining local constraints such as the lack of standardized data and the challenges associated with transposing European legislation. Learning outcomes also include the ability to apply national instruments – such as the ESG Reporting Guide of the Moldova Stock Exchange – to enhance transparency and mitigate the risk of misinformation.
Description of the training course: <i>(Please provide an overview of the content of the training course)</i>	The course explores sustainability reporting frameworks, outlining the main approaches to disclosing ESG indicators, including within annual reports, standalone sustainability reports, and integrated reports. It provides an in-depth analysis of the eight core components of integrated reporting and equips participants with practical tools to effectively link financial and non-financial performance. A key component of the course is dedicated to the Republic of Moldova context, examining local constraints – such as data gaps and limited technical expertise – alongside the solutions provided by national guidelines and sustainable finance roadmaps. Participants develop the ability to apply international best

	practices to enhance transparency and reduce the risk of misinformation.
Assessment methods: (Please provide details on the assessment method for this training course); Participants were given a project-based learning assessment for this course, being assessed according to the following: - 75% of the course grade was based on a final deliverable document - 25% of the course grade was based on a 15 minute final presentation.	☐ TEST ☒ SURVEY ☐ OTHER (short description)
Number of participants successfully completing the course:	34
Gender: (Please add number of Female participants; Male participants and Prefer not to say participants)	Female: 32 Male: 2 Prefer not to say:.....
Trainer(s): (first and last name)	Lușmanschi Galina, PhD, Associate Professor
Is the training Deep Tech focused? If yes, please select sub-category of Deep-Tech?	☐ YES ☒ Not Deep Tech ☐ Advanced Manufacturing ☐ Biotechnology and Life Sciences ☐ Deep Tech General ☐ Sustainable Energy and Clean Technology
Key words: (Please enter any words you think give extra detail of the scope of the training course)	Integrated report, sustainability report, content element, green finance, GRI/SASB standards, corporate transparency.

ANNOTATION OF THE TRAINING COURSE

"Write the text (Times New Roman 12pt, 1.5 Space, Justify, 1200 Characters, 1 page)"

This content unit addresses practical approaches to the communication of non-financial performance, providing a structured overview of ESG disclosures in accordance with the information needs of relevant stakeholders. Sustainability reporting has evolved from voluntary narrative disclosures into more formalised and comprehensive reporting frameworks. Entities may currently opt to disclose ESG information within the annual management report, through a standalone sustainability report, or by adopting an integrated reporting approach. Particular emphasis is placed on integrated reporting, which is understood not merely as a compilation of data, but as a strategic reporting framework that explains how governance arrangements, strategy and the business model contribute to value creation over the short, medium and long term through the use of various capitals. The eight content elements of the integrated reporting framework – including organisational overview, risks and opportunities, and outlook – are examined in order to support a coherent linkage between financial, environmental and social performance.

A dedicated component of the course focuses on the Republic of Moldova, where sustainability reporting remains at an early stage of development and is characterised by a number of structural challenges. These include the limited availability of standardised ESG data at entity level, insufficient technical expertise, and the absence of a national taxonomy defining environmentally sustainable economic activities. In this context, reference is made to existing national initiatives, such as the ESG Reporting Guide developed by the Moldova Stock Exchange and the Sustainable Finance Roadmap, which provide initial guidance for entities seeking alignment with EU market requirements and access to sustainable finance.

The course further highlights the relevance of internationally recognised reporting standards, including GRI and SASB, in ensuring the comparability, reliability and transparency of disclosed information. The application of such standards supports the mitigation of risks related to misleading or incomplete disclosures and contributes to strengthening corporate accountability. The overall objective is to equip participants with the necessary knowledge to support the gradual alignment with the EU acquis in the field of sustainability reporting, thereby enhancing the resilience and competitiveness of entities operating in an increasingly sustainability-oriented economic environment.

TRAINING COURSE CONTENT

FORMATE DE RAPORTARE A SUSTENABILITĂȚII ȘI INTEGRAREA BUNELOR PRACTICI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

1. Formate de raportare a indicatorilor de sustenabilitate

Informațiile ESG pot fi prezentate în:

- **raportul anual;**
- **un raport de sustenabilitate separat;**
- **un raport integrat**, care corelează informațiile financiare și cele de sustenabilitate.

Entitățile pot alege formatul cel mai adecvat în funcție de strategia lor și de nevoile utilizatorilor de informații, cu respectarea cerințelor legale aplicabile.

Raportul anual are ca obiectiv principal prezentarea performanței financiare a societății pentru perioada de raportare. În contextul actual, riscurile și oportunitățile asociate aspectelor de mediu, sociale și de governanță pot influența în mod semnificativ poziția financiară a entităților și capacitatea acestora de a crea valoare pe termen scurt, mediu și lung. Prezentarea informațiilor ESG în raportul anual este, în general, concisă și adaptată stilului specific raportării financiare. Cu toate acestea, tendințele de reglementare și așteptările investitorilor indică o creștere progresivă a volumului și nivelului de detaliu al informațiilor ESG incluse în rapoartele financiare periodice.

Raportul de sustenabilitate reprezintă un document distinct care permite societăților să prezinte într-o manieră structurată informațiile relevante privind performanța și impactul ESG. Acest format oferă un grad ridicat de flexibilitate în ceea ce privește structura și conținutul raportării, permițând adaptarea la specificul activității și la nevoile părților interesate. Pentru a asigura consecvența și comparabilitatea informațiilor raportate, este recomandată utilizarea unor

standarde de raportare recunoscute la nivel internațional, precum Standardele GRI sau SASB. Auditarea externă independentă a informațiilor de sustenabilitate contribuie la creșterea credibilității datelor raportate și la consolidarea încrederii utilizatorilor. Conform bunelor practici, raportul anual și raportul de sustenabilitate ar trebui publicate într-un interval de timp apropiat, pentru a permite utilizatorilor analizarea acestora ca un set coerent de informații. Este esențial ca datele și informațiile prezentate în cele două documente să se refere la aceeași perioadă de raportare și să fie comparabile. Asigurarea conectivității dintre raportul anual și raportul de sustenabilitate poate fi realizată prin utilizarea trimerelor încrucișate și a unor explicații coerente privind legătura dintre performanța financiară și cea de sustenabilitate.

Raportul integrat reunește informațiile financiare și cele de sustenabilitate într-un singur document, oferind o perspectivă unitară asupra modului în care societatea creează valoare. Obiectivul principal al raportării integrate este de a demonstra interdependența dintre aspectele ESG, modelul de afaceri și strategia organizațională. Acest format este utilizat, de regulă, de societăți de dimensiuni mai mari, care dispun de sisteme mature de management al sustenabilității. Raportarea integrată este promovată de International Integrated Reporting Council (IIRC), care oferă orientări specifice pentru implementarea acestui tip de raportare.

2. Elementele de conținut ale raportului integrat conform Cadrului Internațional de raportare integrată

Printre obiectivele principale ale raportării integrate unul este de a pune la dispoziția tuturor părților interesate nu doar imaginea performanței entității la data de raportare, dar, și de a oferi informații prognozate cu privire la performanțele planificate ale entității în viitor (cel puțin, pentru perioada următoare de raportare).

Prin urmare, situațiile financiare tradiționale ale entității sunt recunoscute ca parte componentă ale raportării integrate – care trebuie să fie completată cu indicatori de demonstrare a capacității de dezvoltare sustenabilă a entității.

În general, raportul integrat conține date ce nu pot fi furnizate de un singur departament. De aceea, la elaborarea sa participă profesioniști de la mai multe departamente. De exemplu, pot lucra

împreună angajați ai departamentului de contabilitate, departamentului de managementul calității, departamentului de cercetare, departamentului de resurse umane etc.

Un raport integrat include opt elemente de conținut, prezentate sub formă de întrebări care necesită un răspuns.

Între elementele de conținut există o legătură intrinsecă, iar ele nu se exclud reciproc. Ordinea elementelor de conținut prezentată aici nu este singurul mod în care acestea se pot succeda; prin urmare, nu se intenționează ca elementele de conținut să servească drept structură standard pentru un raport integrat, cu informațiile referitoare la acestea prezentate într-o anumită ordine sau ca secțiuni izolate, independente. Mai degrabă, informațiile dintr-un raport integrat sunt prezentate într-o manieră care evidențiază conexiunile dintre elementele de conținut.

Conținutul raportului integrat al unei organizații va depinde de circumstanțele individuale ale organizației. Prin urmare, elementele de conținut sunt prezentate mai degrabă sub formă de întrebări decât ca liste de verificare a prezentării unor informații specifice. În consecință, în aplicarea principiilor directe trebuie utilizat raționamentul pentru a determina ce informații să fie raportate, precum și modul în care să fie făcut acest lucru.

În conformitate cu IIRF raportul integrat include opt elemente de conținut care sunt fundamental corelate între ele. Acestea sunt formulate ca întrebări la care raportul trebuie să răspundă și să scoată în evidență corelația dintre ele.

- 1) **Analiză entității și a mediului extern** (Privire de ansamblu a entității și mediul extern): Ce face entitatea și care sunt circumstanțele în care își desfășoară activitatea? Care este misiunea și viziunea sa, etica, valorile și cultura, proprietarii și structurile operative, principalele activități, piețe, produse, servicii?
- 2) **Guvernare (Management)**: Cum sprijină guvernarea entității capacitatea sa de a crea valoare pe termen scurt, mediu și lung?
- 3) **Model de afaceri (Business modele)**: Care este modelul de afaceri al entității?
- 4) **Riscuri și oportunități**: Care sunt riscurile și oportunitățile specifice ce afectează capacitatea entității de a crea valoare pe termen scurt, mediu și lung, precum și modul în care se ocupă entitatea de acestea?

- 5) **Strategie și alocarea resurselor:** Unde vrea entitatea să ajungă și cum intenționează să ajungă acolo?
- 6) **Performanță (Rezultatele activității):** În ce măsură entitatea a atins obiectivele strategice pentru perioada raportată și care sunt acelea? Care sunt rezultatele în ceea ce privește efectele asupra capitalurilor?
- 7) **Perspective:** Ce provocări și incertitudini poate întâlni entitatea în implementarea strategiei sale, și care sunt implicațiile potențiale pentru modelul său de afaceri și performanțele viitoare?
- 8) **Baza de prezentare (Principii de bază ale pregătirii și prezentării):** Cum a determinat entitatea aspectele pe care urmează să le includă în raportul integrat și cum sunt acestea cuantificate sau evaluate?

În acest context sînt identificate patru obiective-cheie expuse în Strategia Uniunii Europene și statelor sale membre:

- ❖ **Protecția mediului**, prin măsuri care să permită disocierea creșterii economice de impactul negativ asupra mediului;
- ❖ **Echitatea și coeziunea socială**, prin respectarea drepturilor fundamentale, diversității culturale, egalității de șanse și prin combaterea discriminării de orice fel;
- ❖ **Prosperitatea economică**, prin promovarea cunoașterii, inovării și competitivității pentru asigurarea unor standarde de viață ridicate și unor locuri de muncă abundente și bine plătite;
- ❖ **Îndeplinirea responsabilităților internaționale ale UE** prin promovarea instituțiilor democratice în slujba păcii, securității și libertății, a principiilor și practicilor dezvoltării durabile pretutindeni în lume.

Trebuie remarcat faptul că prezentarea unor astfel de informații este un avantaj pe de o parte și un dezavantaj pe de altă parte. În primul rând, este extrem de dificil și consumator de timp colectarea, analiza și prelucrarea datelor privind capitalul intelectual, uman și relațional în scopul pregătirii unui raport. Unele elemente sunt dificil de identificat și descris. Există, de asemenea, o problemă cu includerea lor în conturi. În al doilea rând, astfel de informații sunt, de obicei, puternic

protejate de entitate împotriva oponentilor pieței, deoarece constituie un element important în construirea unui avantaj competitiv.

În prezent, în marea majoritate a țărilor, raportarea integrată este emisă în mod voluntar. Cu toate acestea, unii investitori și activiști în domeniul durabilității își continuă solicitarea de raportare integrată obligatorie.

Elementul de conținut: Analiză entității și a mediului extern. În raportul integrat se determină misiunea și strategia entității, principalele activități și piețe; mediul concurențial și poziționarea pe piață (având în vedere factori cum ar fi amenințarea apariției noi concurenți și înlocuire de produse sau de servicii, etc.), numărul de angajați, venitul obținut, etc.

Un raport integrat trebuie să răspundă la întrebarea: Ce face entitatea și care sunt circumstanțele în care își desfășoară activitatea?

Astfel, conform Cadrului general internațional de raportare integrată din 2021, un raport integrat identifică scopul, misiunea și viziunea entității și furnizează contextul esențial pentru identificarea unor aspecte precum:

1) Următoarele elemente ale entității:

- Cultura, etica și valorile;
- Proprietarii și structura operațională;
- Activitățile și piețele principale;
- Mediul concurențial și poziționarea pe piață (luând în considerare factori precum amenințarea din partea unor noi concurenți și a unor produse și servicii substitut, puterea de negociere a clienților și furnizorilor și intensitatea rivalității cu concurenții)
- Poziția din cadrul lanțului valoric.

2) Informațiile cantitative esențiale (de exemplu, numărul de angajați, veniturile și numărul de țări în care activează entitatea), evidențiind, mai ales, modificările importante față de perioadele anterioare;

3) Factorii importanți care afectează mediul extern și răspunsul entității.

Factorii importanți care afectează mediul extern includ aspecte ale contextului legal, comercial, social, de mediu și politic care influențează capacitatea entității de a crea valoare pe

termen scurt, mediu sau lung. Aceștia pot afecta entitatea direct sau indirect (de exemplu, prin influențarea disponibilității, calității și accesibilității unui capital utilizat sau afectat de o entitate).

Acești factori apar în contextul entității specifice, al industriei sau regiunii acesteia și în contextul social sau planetar mai general. Ei pot include, de exemplu:

- Nevoile și interesele legitime ale principalelor părți interesate;
- Condițiile macro și microeconomice, cum ar fi stabilitatea economică, globalizarea și tendințele sectorului de activitate;
- Forțele pieței, cum ar fi punctele forte și punctele slabe relative ale concurenților și cererea din partea clienților;
- Viteza și efectele schimbărilor tehnologice;
- Problemele sociale, cum ar fi populația și schimbările demografice, drepturile omului, sănătatea, sărăcia, valorile colective și sistemele de educație;
- Provocările de mediu, cum ar fi schimbările climatice, pierderea ecosistemelor și deficitul de resurse pe măsură ce ne apropiem de atingerea limitelor planetare;
- Mediul legislativ și de reglementare în care entitatea își desfășoară activitatea;
- Mediul politic din țările în care entitatea își desfășoară activitatea și din alte țări care ar putea afecta capacitatea entității de a-și implementa strategia.

Elementul de conținut: Guvernare (Management). Un raport integrat trebuie să răspundă la întrebarea: Cum susține managementul entității capacitatea acesteia de a crea valoare pe termen scurt, mediu și lung?

Astfel, conform Cadrului general internațional de raportare integrată din 2021, un raport integrat furnizează informații despre modul în care aspecte precum cele de mai jos sunt corelate cu capacitatea sa de a crea valoare:

- Structura de conducere a entității, inclusiv aptitudinile și diversitatea (de exemplu, diversitatea mediilor de proveniență, de gen, a competențelor și a experiențelor) persoanelor responsabile cu guvernarea și măsura în care dispozițiile de reglementare influențează modul în care este concepută structura de guvernare;

- Procesele specifice utilizate pentru a lua decizii strategice și pentru a stabili și a monitoriza cultura entității, inclusiv atitudinea acesteia față de riscuri și mecanismele care tratează integritatea și problemele de etică;
- Acțiunile specifice pe care persoanele responsabile cu guvernarea le-au întreprins pentru a influența și a monitoriza direcția strategică a entității și abordarea sa față de gestionarea riscurilor;
- Modul în care cultura, etica și valorile entității se reflectă în utilizarea capitalurilor și în efectele sale asupra acestora, inclusiv în relațiile sale cu principalele părți interesate;
- Măsura în care entitatea implementează practici de guvernare care depășesc dispozițiile legale;
- Responsabilitatea pe care și-o asumă persoanele responsabile cu guvernarea pentru promovarea și facilitarea inovării;
- Modul în care remunerarea și stimulentele sunt corelate cu crearea de valoare pe termen scurt, mediu și lung, inclusiv maniera în care acestea sunt corelate cu modul în care entitatea utilizează capitalurile și cu efectele sale asupra acestora.

Elementul de conținut: Model de afaceri (Business modele). Un raport integrat trebuie să răspundă la întrebarea: Care este modelul de afaceri al entității?

Modelul de afaceri al unei entități este sistemul prin care aceasta transformă, prin activitățile sale de afaceri, intrările în ieșiri și rezultate, fiind destinat îndeplinirii scopurilor strategice ale entității și creării de valoare pe termen scurt, mediu și lung.

Caracteristicile care pot spori eficacitatea și inteligibilitatea descrierii modelului de afaceri includ:

- Identificarea explicită a elementelor-cheie ale modelului de afaceri;
- O diagramă simplă care evidențiază elementele-cheie, susținută de o explicație clară privind relevanța elementelor respective pentru entitate;
- Un flux narativ logic în contextul circumstanțelor specifice ale entității;
- Identificarea părților interesate critice și a altor elemente subordonate (de exemplu, materii prime) și factori importanți care afectează mediul extern;

- Legătura cu informațiile acoperite de alte elemente de conținut, cum ar fi strategia, riscurile și oportunitățile și performanța (inclusiv indicatorii-cheie de performanță și considerentele de ordin financiar, cum ar fi controlarea costurilor și veniturile).

Un raport integrat nu încearcă să furnizeze o listă exhaustivă a intrărilor. Mai degrabă, atenția este îndreptată spre cele care au o relevanță semnificativă asupra abilității de a crea valoare pe termen scurt, mediu și lung, indiferent de măsura în care capitalurile din care sunt derivate aparțin sau nu entității. Acesta poate include, de asemenea, o discuție cu privire la natura și amploarea compensărilor importante care influențează selectarea intrărilor.

Un raport integrat descrie principalele activități de afaceri. Aceasta poate include:

- Modul în care entitatea se diferențiază pe piață (de exemplu, prin diferențierea produselor, segmentarea pieței, canalele de livrare și marketing);
- Măsura în care modelul de afaceri se bazează pe generarea de venituri după punctul de vânzare inițial (de exemplu, angajamente de garanție extinsă sau tarife pentru utilizarea rețelei);
- Modul în care entitatea abordează necesitatea de a inova;
- Modul în care modelul de afaceri a fost proiectat pentru a se adapta schimbărilor.

Un raport integrat identifică produsele și serviciile cheie ale unei entități. Ar putea să existe alte ieșiri, cum ar fi produsele secundare și deșeurile (inclusiv emisiile), care trebuie detaliate în cadrul prezentării modelului de afaceri în funcție de pragul de semnificație al acestora.

Un raport integrat descrie principalele rezultate. Rezultatele sunt consecințele interne și externe (pozitive și negative) asupra capitalurilor ca urmare a activităților de afaceri și a ieșirilor unei entități. Descrierea rezultatelor include:

- Atât rezultatele interne (de exemplu, moralul angajaților, reputația entității, veniturile și fluxurile de trezorerie), cât și rezultatele externe (de exemplu, satisfacția clienților, plata impozitelor, loialitatea față de brand și efectele sociale și de mediu).
- Atât rezultatele pozitive (adică cele care generează o creștere netă a capitalurilor și, prin urmare, creează valoare), cât și rezultatele negative (adică cele care generează o scădere netă a capitalurilor și, prin urmare, erodează valoarea).

Un raport integrat prezintă rezultatele într-o manieră echilibrată. Acolo unde este posibil, acesta sprijină prin informații calitative și cantitative modul în care entitatea evaluează utilizarea capitalurilor și efectele sale asupra acestora.

Elementul de conținut: Riscuri și oportunități. Un raport integrat trebuie să răspundă la întrebarea: Care sunt riscurile și oportunitățile specifice care ar putea afecta capacitatea entității de a crea valoare pe termen scurt, mediu și lung și cum le tratează aceasta?

Astfel, conform Cadrului general internațional de raportare integrată din 2021, un raport integrat identifică principalele riscuri și oportunități specifice entității, inclusiv pe cele care au legătură cu efectele entității asupra capitalurilor relevante și disponibilitatea, calitatea și accesibilitatea acestora pe termen scurt, mediu și lung.

Aceasta poate include identificarea:

- Sursei specifice a riscurilor și oportunităților, care poate fi internă, externă sau, de obicei, o combinație a celor două. Sursele externe le includ pe cele care provin din mediul extern. Sursele interne le includ pe cele care provin din activitățile de afaceri ale entității.
- Modul în care entitatea a evaluat probabilitatea ca riscul sau oportunitatea să se concretizeze și amploarea efectului său în acest caz. Aici este inclusă analizarea circumstanțelor specifice care ar determina concretizarea riscului sau oportunității. Prezentarea acestor informații va implica, în mod invariabil, un anumit grad de incertitudine.
- Măsurilor specifice luate pentru atenuarea sau gestionarea principalelor riscuri sau pentru a crea valoare pe baza principalelor oportunități, inclusiv identificarea obiectivelor strategice, strategiilor, politicilor și țințelor asociate și a indicatorilor-cheie de performanță asociați.

Ținând cont de principiul director al pragului de semnificație, abordarea entității privind orice riscuri reale (indiferent dacă sunt pe termen scurt, mediu sau lung) care sunt fundamentale pentru capacitatea continuă a entității de a crea valoare și care ar putea avea consecințe extreme este, de obicei, inclusă în raportul integrat, chiar dacă probabilitatea concretizării acestor riscuri poate să fie considerată destul de mică.

Elementul de conținut: Strategie și alocarea resurselor. Un raport integrat trebuie să răspundă la întrebarea: Care este țelul entității și cum intenționează aceasta să îl realizeze?

În raportul integrat ca de obicei se indică următoarele:

- Obiectivele strategice ale entității pe termen scurt, mediu și lung;
- Strategiile pe care aceasta le are implementate sau intenționează să le implementeze în vederea îndeplinirii acelor obiective strategice;
- Planurile de alocare a resurselor pe care le are în vederea implementării strategiei sale;
- Modul în care își va măsura realizările și rezultatele prevăzute pe termen scurt, mediu și lung.

Astfel, aceasta poate include descrierea:

1) Legăturii dintre strategia entității și planurile de alocare a resurselor și informațiile acoperite de alte elemente de conținut, inclusiv modul în care strategia și planurile de alocare a resurselor:

- Sunt corelate cu modelul de afaceri al entității și ce modificări ar putea fi necesare în acel model de afaceri în vederea implementării strategiilor alese pentru a asigura înțelegerea capacității entității de a se adapta la schimbări;
- Sunt influențate de/răspund la mediul extern și la riscurile și oportunitățile identificate;
- Afectează capitalurile și aranjamentele de gestionare a riscurilor aferente acelor capitaluri.

2) Ce anume diferențiază entitatea pentru a-i oferi avantaj competitiv și a-i permite să creeze valoare, cum ar fi:

- Rolul inovării;
- Modul în care entitatea dezvoltă și exploatează capitalul intelectual;
- Măsura în care considerentele sociale și de mediu au fost incluse în strategia entității pentru a-i oferi un avantaj competitiv;
- Principalele caracteristici și constatări aferente cooperării cu părțile interesate care au fost utilizate în formularea strategiei și a planurilor de alocare a resurselor.

Elementul de conținut: Performanță (Rezultatele activității). Un raport integrat trebuie să răspundă la întrebarea: În ce măsură și-a îndeplinit entitatea obiectivele strategice ale perioadei și care sunt rezultatele sale în termeni de efecte asupra capitalurilor?

Un raport integrat conține informații calitative și cantitative despre performanță care pot include aspecte precum:

- Indicatori cantitativi cu privire la ținte, riscuri și oportunități, explicând importanța acestora, implicațiile și metodele și ipotezele utilizate pentru compilarea lor;
- Efectele entității (atât pozitive, cât și negative) asupra capitalurilor, inclusiv efectele semnificative asupra capitalurilor în cadrul lanțului valoric;
- Starea relațiilor cu principalele părți interesate și modul în care entitatea a răspuns nevoilor și intereselor legitime ale principalelor părți interesate;
- Legăturile dintre performanța anterioară și cea curentă și dintre performanța curentă și perspectivele entității.

Pentru a demonstra legătura dintre performanța financiară și cea aferentă altor capitaluri pot fi utilizați indicatori-cheie de performanță care combină parametrii financiari cu alte componente (*de exemplu, raportul dintre emisiile de gaze cu efect de seră și vânzări*) sau o descriere care explică implicațiile financiare ale efectelor importante asupra altor capitaluri și alte relații cauzale (*de exemplu, creșterea preconizată a veniturilor ca urmare a eforturilor de perfecționare a capitalului uman*). În unele cazuri, aceasta poate include și monetizarea anumitor efecte asupra capitalurilor (*de exemplu, emisiile de carbon și utilizarea apei*).

În discutarea performanței poate fi relevantă includerea situațiilor în care reglementările au un efect semnificativ asupra acesteia (*de exemplu, o constrângere asupra veniturilor ca urmare a stabilirii unui tarif reglementat*) sau în care neconformitatea entității cu legile sau reglementările i-ar putea afecta semnificativ operațiunile.

Elementul de conținut: Perspective. Un raport integrat trebuie să răspundă la întrebarea: Care sunt provocările și incertitudinile pe care este probabil să le întâlnească entitatea urmărindu-și strategia și care sunt potențialele implicații asupra modelului său de afaceri și a performanței sale viitoare?

Un raport integrat evidențiază de obicei schimbările anticipate în timp și furnizează informații, pe baza unei analize transparente, cu privire la:

- Așteptările entității în legătură cu mediul extern cu care aceasta este probabil să se confrunte pe termen scurt, mediu și lung;
- Modul în care acestea vor afecta entitatea;
- Modul în care entitatea este în prezent pregătită să răspundă provocărilor și incertitudinilor critice care este probabil să apară.

Este nevoie de atenție pentru a se asigura faptul că așteptările, aspirațiile și intențiile declarate ale entității sunt ancorate în realitate. Este necesar ca acestea să fie proporționale cu capacitatea entității de a valorifica oportunitățile care îi sunt disponibile (inclusiv disponibilitatea, calitatea și accesibilitatea capitalurilor adecvate) și cu o evaluare realistă a mediului concurențial al acesteia și a poziționării sale pe piață și cu riscurile cu care se confruntă.

Discutarea potențialelor implicații, inclusiv a implicațiilor pentru performanța financiară viitoare, include de obicei o discuție cu privire la:

- Mediul extern, precum și la riscuri și oportunități, împreună cu o analiză a modului în care acestea ar putea afecta îndeplinirea obiectivelor strategice;
- Disponibilitatea, calitatea și accesibilitatea capitalurilor utilizate sau afectate de entitate (*de exemplu, disponibilitatea continuă a forței de muncă specializate sau a resurselor naturale*), inclusiv modul în care sunt gestionate relațiile-cheie și motivele pentru care acestea sunt importante pentru capacitatea entității de a crea valoare în timp.

Prezentarea informațiilor privind perspectivele unei entități în raportul integrat este realizată ținând cont de dispozițiile legale sau de reglementare sub incidența cărora se află entitatea.

Elementul de conținut: Baza de prezentare (Principii de bază ale pregătirii și prezentării). Un raport integrat trebuie să răspundă la întrebarea: Cum a stabilit entitatea ce aspecte să includă în raportul integrat și cum sunt cuantificate sau evaluate acestea?

Un raport integrat descrie baza pe care a fost întocmit și prezentat, inclusiv:

1) Un rezumat al procesului entității de stabilire a pragului de semnificație. Acesta poate include:

- O scurtă descriere a procesului utilizat pentru a identifica aspectele relevante, a le evalua importanța și a le restrânge la aspectele semnificative;
- Determinarea rolului persoanelor responsabile cu guvernarea și al personalului-cheie în identificarea și stabilirea priorității aspectelor semnificative.

Poate fi inclusă și o trimitere la o descriere mai detaliată a procesului de stabilire a pragului de semnificație.

2) O descriere a limitelor de raportare și a modului în care acestea au fost determinate.

Riscurile, oportunitățile și rezultatele semnificative care pot fi atribuite entităților care sunt incluse în entitatea raportoare sau asociate cu acestea sunt prezentate în raportul integrat al entității.

Riscurile, oportunitățile și rezultatele care pot fi atribuite altor entități/părți interesate sau sunt asociate cu acestea sunt prezentate într-un raport integrat în măsura în care ar putea afecta semnificativ capacitatea entității raportoare de a crea valoare.

Natura și amploarea informațiilor care pot fi prezentate într-un raport integrat ar putea fi limitate de aspecte practice. De exemplu:

- Disponibilitatea unor date fiabile cu privire la entitățile care nu sunt controlate de entitatea raportoare;
- Imposibilitatea inerentă de a identifica toate riscurile, oportunitățile și rezultatele care vor afecta semnificativ capacitatea entității raportoare de a crea valoare, în special pe termen lung.

Ar putea fi adecvat să se prezinte într-un raport integrat astfel de limitări, precum și acțiunile întreprinse pentru a le depăși.

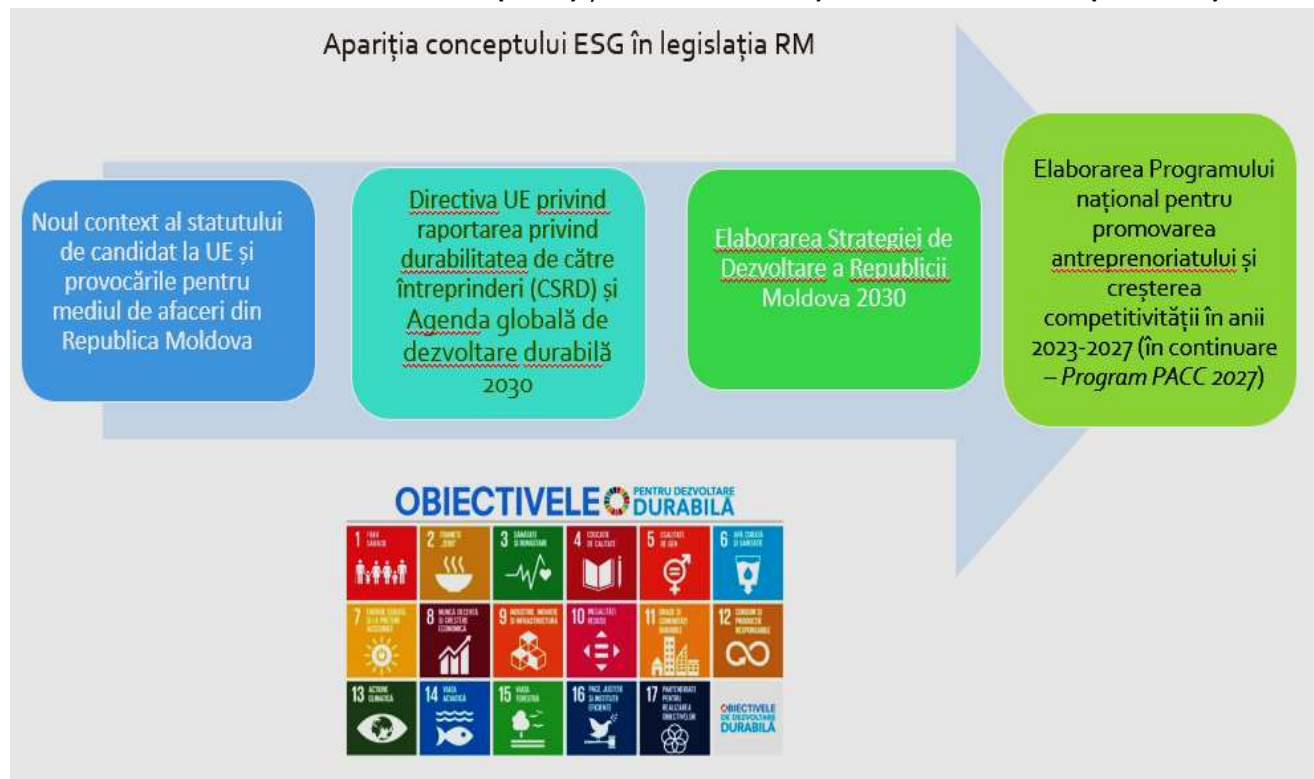
3) Un rezumat al cadrelor generale și metodelor importante utilizate pentru cuantificarea sau evaluarea aspectelor semnificative (*de exemplu, standardele de raportare financiară aplicabile utilizate pentru a compila informațiile financiare, o formulă definită de entitate pentru evaluarea satisfacției clienților sau un cadru general pentru evaluarea riscurilor aferent sectorului de activitate*). Explicații mai detaliate ar putea fi furnizate în alte comunicări.

Atunci când informațiile dintr-un raport integrat sunt similare cu sau se bazează pe alte informații publicate de entitate, acestea sunt întocmite pe aceeași bază ca informațiile respective

sau sunt ușor de reconciliat cu ele. De exemplu, *atunci când un indicator-cheie de performanță acoperă un subiect similar cu sau se bazează pe informațiile publicate în situațiile financiare sau în raportul de sustenabilitate ale entității, el este întocmit pe aceeași bază și pentru aceeași perioadă ca informațiile respective.*

3. Integrarea raportării de sustenabilitate în Republica Moldova

Raportarea privind sustenabilitatea devine o componentă esențială a guvernanței corporative moderne, în special în contextul **integrării** europene și al alinierii Republicii Moldova la cerințele UE. Chiar dacă Directiva CSRD și standardele tehnice ESRS nu sunt încă obligatorii în legislația Republicii Moldova, statul urmează un proces activ de **armonizare a cadrului normativ** cu cel european, în baza **Acordului de Asociere RM–UE (2014)** și a **statutului de țară candidată la UE (din 2022)**.

La momentul actual, în Republica Moldova nu există o lege dedicată exclusiv raportării non-financiare sau standardelor ESG. Cu toate acestea, mai multe acte legislative conțin **dispoziții relevante pentru domeniul sustenabilității**, printre care:

- **Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017**, care reglementează forma și conținutul situațiilor financiare anuale pentru entitățile din sectorul corporativ. Aceasta poate constitui o bază pentru extinderea viitoare spre raportări integrate (financiare + ESG);
- **Codul muncii și Legea nr. 5/2006 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați**, care tratează aspecte legate de echitate socială și drepturile angajaților;
- **Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului**, precum și **Legea privind evaluarea impactului asupra mediului nr. 86/2014**, care oferă fundamente legale pentru raportarea impactului ecologic;
- **Legea privind eficiența energetică nr. 139/2018**, care conține prevederi privind monitorizarea și raportarea consumului de energie;
- **Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”**, care include priorități în domeniul tranziției verzi, incluziunii sociale și economiei sustenabile.

Mai multe autorități publice centrale au un rol esențial în coordonarea politicilor și posibila reglementare a raportării durabilității:

- **Ministerul Mediului** – responsabil pentru politicile de protecție a mediului, adaptarea la schimbările climatice și implementarea cerințelor din acordurile internaționale (ex. Acordul de la Paris);
- **Ministerul Finanțelor** – responsabil pentru elaborarea politicilor contabile și posibila transpunere a cerințelor de raportare ESG în legislația contabilă;
- **Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF)** – autoritate de reglementare a pieței de capital, care ar putea introduce cerințe ESG pentru companiile listate sau pentru entitățile reglementate;
- **Oficiul pentru Dezvoltare Durabilă** – monitorizează implementarea **Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD)** și asigură coordonarea între autorități;
- **Oficiul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) și Centrul Național Anticorupție (CNA)** – implicate în aspectele de governanță și etică în afaceri (pilonul „G” din ESG).

În lipsa unor standarde naționale oficiale, entitățile din Moldova pot alege să aplice în mod **voluntar** standarde internaționale, în special:

- **GRI (Global Reporting Initiative)** – cel mai utilizat cadru de raportare a durabilității la nivel global;
- **IFRS S1 și S2** – pentru entitățile care vor să integreze sustenabilitatea în raportarea financiară;
- **ESRS (European Sustainability Reporting Standards)** – pentru entitățile care operează pe piața UE sau care doresc să se alinieze cerințelor viitoare.

Chiar dacă în prezent Republica Moldova nu are un cadru juridic complet pentru raportarea ESG, **direcția este clară: convergența cu standardele europene și internaționale**. Organizarea internă a entităților, pregătirea profesioniștilor și asumarea unei abordări proactive în raportarea ESG vor reprezenta un avantaj strategic în procesul de integrare europeană.

În ultimele decenii, sustenabilitatea a devenit un principiu fundamental pentru funcționarea economiilor moderne, iar raportarea non-financiară, sau raportarea privind durabilitatea, a trecut de la o practică voluntară la o cerință legală în Uniunea Europeană. Adoptarea **Directivei privind raportarea durabilității corporative (CSRD) și dezvoltarea Standardelor Europene de Raportare a Sustenabilității (ESRS)** reprezintă pași majori în direcția unei raportări transparente, comparabile și verificate. Pentru Republica Moldova, în calitate de țară candidată la UE, alinierea la aceste cerințe nu este doar un obiectiv strategic, ci și o necesitate practică. **Foia de parcurs pentru finanțare durabilă (2024–2028)**, aprobată de Guvern în colaborare cu Delegația UE, oferă cadrul oficial pentru integrarea principiilor ESG (mediu, social, guvernanta) în politicile publice și activitatea corporativă. Raportarea sustenabilității permite entităților să-și evalueze impactul asupra mediului și societății, să comunice cu transparență și să atragă finanțări verzi. În acest sens, înțelegerea cerințelor ESRS și transpunerea lor în context național este esențială.

„Foia de parcurs pentru finanțare durabilă în Republica Moldova” stabilește un set de obiective clare, aliniat cu politicile UE privind economia verde, tranziția energetică și raportarea non-financiară. Aceasta acoperă perioada 2024–2028 și are ca scop:

- Adaptarea cadrului legislativ național pentru a integra cerințele **CSRD, ESRS și Taxonomiei UE**;
- Dezvoltarea unui **cadru instituțional coerent** pentru promovarea raportării ESG;

- Susținerea entităților, în special a celor mari și reglementate, în procesul de raportare și audit ESG;
- Crearea condițiilor pentru **accesul la finanțare durabilă și investiții responsabile**.

În prezent, legislația Republicii Moldova include o serie de acte normative care pot servi drept fundament pentru introducerea cerințelor ESG:

- **Legea nr. 287/2017 privind contabilitatea și raportarea financiară**, care reglementează raportarea financiară și poate fi completată cu secțiuni ESG;
- **Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului**, care oferă baza pentru raportarea impactului asupra mediului;
- **Legea nr. 171/2012 privind piața de capital**, ce poate include obligații pentru emitenți în privința informațiilor non-financiare;
- **Codul muncii și legislația privind egalitatea de șanse**, ce pot acoperi pilonul social al ESG;
- **Strategia „Moldova Europeană 2030”**, ce prevede obiective clare de dezvoltare durabilă.

Foia de parcurs propune un model gradual de implementare, în câteva faze esențiale:

Deși direcția strategică este clară, Republica Moldova se confruntă cu o serie de **provocări sistemice** în implementarea coerentă a cadrului ESG. Acestea sunt evidențiate atât în analiza comparativă UE – RM, cât și în documentele oficiale.

Nr. crt.	Provocare majoră	Descriere
1	Cadru normativ incipient	Lipsa legislației ESG dedicate și dificultăți în transpunerea acquis-ului comunitar.
2	Absența unei taxonomii naționale	Creează riscul de „greenwashing” și confuzie în clasificarea activităților durabile.
3	Deficitul de date ESG	Lipsa datelor credibile, standardizate și ușor de colectat la nivel sectorial și național.
4	Expertiză tehnică limitată	Nevoie acută de formare în audit ESG, contabilitate verde, guvernare sustenabilă etc.
5	Costuri ridicate de implementare	Mai ales pentru IMM-uri și instituțiile fără acces la finanțare durabilă.
6	Presiune scăzută din partea pieței	Lipsa cererii ESG din partea consumatorilor locali și a investitorilor din regiune.

Integrarea principiilor ESG în economia Republicii Moldova nu se poate realiza fără o **strategie națională coerentă, susținută legislativ, instituțional și financiar**. Documente precum **Foia de parcurs pentru finanțare durabilă (2024–2028)** trasează un drum clar, dar succesul va depinde de:

- Capacitatea instituțiilor publice de a coopera și de a acționa sincronizat;
- Inițiativa sectorului privat de a adopta voluntar practici ESG înainte de impunerea legală;
- Asistența internațională pentru finanțarea reformelor și a proiectelor verzi.

Pe măsură ce presiunile externe și interne cresc, Republica Moldova trebuie să accelereze dezvoltarea unui **cadru ESG național funcțional**, capabil să atragă investiții responsabile și să contribuie la obiectivele de dezvoltare durabilă.